Contributed by Herman Michiel
zaterdag, 23 maart 2013 - Last Updated zaterdag, 23 maart 2013

Op 12 maart keurde een overgrote meerderheid in het Europees parlement twee nieuwe verordeningen (Europese wetten) goed, bekend als de 'two-pack' (1). Hiermee levert het Europees parlement de lidstaten, in het bijzonder die van de eurozone, nog méér uit aan de Europese Commissie, die reeds een heel sterke greep heeft op hun begrotingsbeleid en sociaal-economische politiek.

In een vorige bijdrage hadden we het over het akkoord dat vertegenwoordigers van Europese Commissie, Raad en parlement hierover bedisselden in haast geheime 'trialoog-onderhandelingen'. De stemming erover in plenaire zitting van het Europees parlement op 12 maart was dan ook een formaliteit die zonder enig debat verliep. Elk van de twee wetsvoorstellen kreeg 78% van de parlementsleden achter zich, d.w.z. alle grote politieke groepen : christendemocraten, liberalen, sociaaldemocraten en groenen. We moeten hierbij meteen een verrassende en verheugende uitzondering vermelden: de vijf Belgische sociaaldemocraten (2) stemden tegen, en waren helaas de enigen van de S&D-fractie om dit te doen (3).

Het stuitende hieraan is dat volksvertegenwoordigers op het Europees niveau niet eens de elementaire democratische welvoeglijkheid hebben om hun collega's in de nationale parlementen de bevoegdheid te laten die hen, en hen alleen, toekomt: het soeverein beslissen over de begroting. De dames en heren europarlementariërs vinden het immers in overgrote meerderheid passend dat ontwerpbegrotingen eerst door een onverkozen, onrepresentatieve Europese Commissie goedgekeurd worden alvorens ze aan een nationaal parlement worden voorgelegd! Dit is niet meer het spijtige gevolg van een rechtse meerderheid, dit is de totale negatie van basisprincipes van de burgerlijke democratie. No taxation without representation, was één van die principes, maar wat we nu krijgen is steeds meer taxation zonder representation.

Een ander cadeautje van het 'enig verkozen orgaan van de EU' is dat het Internationaal Muntfonds (IMF) nu een officiële plaats gekregen heeft in de Europese wetgeving. Blijkbaar is een grote meerderheid in het Europees parlement zo opgetogen over het optreden van de Trojka [het trio bestaande uit Europese Commissie, Europese Centrale Bank (ECB) en IMF] in Griekenland, Portugal en elders dat het IMF nu een van de Europese instellingen is geworden. "In samenspraak met de ECB en de relevante Europese toezichthoudende autoriteiten en waar toepasselijk het IMF legt de Commissie regelmatig controlebezoeken in de onder verscherpt toezicht geplaatste lidstaat", luidt het bijvoorbeeld. Misschien logisch als je weet dat ook de NATO al haar plaats kreeg in het Verdrag van Lissabon. Maar, zullen 78% van de Europarlementariërs zeggen, wij hebben in dit 2-pack verkregen dat het parlement toezicht krijgt op de missies van de Trojka! De gedachte is even troostend als de aanwezigheid van een dokter bij een martelsessie…

Er werden nog meer 'snoepjes' uitgedeeld aan de Europarlementsleden in ruil voor hun abdicatie als democratische vertegenwoordigers. Alle snoepjes werden samengebracht in een Annex aan de wetgevende resolutie. De vraag naar euro-obligaties bijvoorbeeld, of een gemeenschappelijk schulddelgingsfonds komen erin aan bod, maar dan alleen via de belofte dat een 'expertengroep' de vraag zal bestuderen en binnen een jaar een rapport zal afleveren. Wat betreft de vraag naar maatregelen tegen fiscale fraude en belastingsontwijking, en initiatieven rond tewerkstelling en sociale politiek is er zelfs geen termijn vermeld, alleen de zinsnede dat de Commissie dit zal opvolgen "in a speedy and comprehensive manner".

Toch beweerde de Portugese sociaal-democratische rapporteur Elisa Ferreira in haar persconferentie dat de Europese Commissie nu verplicht is in haar aanbevelingen "de sociale dialoog en de nationale loonsystemen te respecteren". Ook de toezegging dat de Commissie tegen juli 2013 zou

verduidelijken (!) in hoeverre strategische overheidsinvesteringen verenigbaar zijn met het Stabiliteitspact wordt door haar als een overwinning van parlement op Commissie gezien. Het is overigens de touwtrekkerij rond deze 'snoepjes' die de goedkeuring van de 2-pack langer deed aanslepen dan de Commissie en de Raad gewenst hadden (4).

Wat daarentegen niet als vage toezegging, maar als bindende Europese wetgeving opgenomen werd in de 2-pack is voorts nog bijvoorbeeld de verplichting om in elk land een 'onafhankelijke' commissie van experten te installeren die opvolgt of het begrotingsevenwicht zal gerespecteerd worden. In de praktijk betekent dit dat een handvol liberale professoren en beursminnende analisten de budgettaire politiek dicteert. Weliswaar staat de 'gulden regel' (5) niet langer in de 2-pack, maar dat is niet meer nodig aangezien deze regel in het inmiddels goedgekeurde Begrotingsverdrag staat. Voorts wordt aan een euroland dat een 'excessief begrotingstekort' heeft de verplichting opgelegd een 'partnerschapsprogramma' aan te gaan waarin structurele hervormingen worden vastgelegd met het oog op een "versterking van het concurrentievermogen en duurzame groei op de lange termijn". Wie zich niet goed kan voorstellen wat dit mogelijks inhoudt, kan zijn licht opsteken in Griekenland, Portugal, Spanje, Ierland…

Het is trouwens niet noodzakelijk dat het begrotingstekort excessief is om onder 'verscherpt toezicht' te komen, want dit overkomt ook de lidstaat die "ernstige problemen ten aanzien van zijn financiële stabiliteit ondervindt of dreigt te ondervinden". Het land kan dan verplicht worden een "macro-economisch aanpassingsprogramma op te stellen" (voor opheldering hierover, zie opnieuw Griekenland, Portugal enz.) (6). De Europese instanties hebben ondertussen zoveel ervaring met dit soort aanpassingsprogramma's, en zo weinig schrik om cynisch over te komen, dat expliciet vermeld wordt (7) dat het aanpassingsprogramma zo nodig moet aangepast worden als de economische positie van het land verslechtert tengevolge van … het aanpassingsprogramma.

Hiermee hebben we zeker niet alle aspecten van de 2-pack belicht, maar het illustreert voldoende dat het regime dat zich in de Europese Unie genesteld heeft resoluut de duimschroeven nog verder aan het dichtdraaien is. Het maakt weinig uit of het uitgaat van de Commissie, de Raad, Van Rompuy, het Parlement, de Centrale Bank, de nationale regeringen, de toeziende nationale parlementairen; de overgrote meerderheid van de politieke leiders in Europa wil de samenleving 'optimaliseren' tot groter profijt van de kapitaalbezitters. Wie dat niet wil zien gebeuren rest maar één mogelijkheid: verzet.

Noten:

1) In afwachting van de publicatie in het Publicatieblad kan momenteel verwezen worden naar de voorlopige teksten, die van rapporteur Gauzès en die van rapporteur Ferreira.

2) Dit zijn Kathleen Van Brempt en Saïd El Khadraoui van de sp.a, Véronique De Keyser, Frédéric Daerden en Marc Tarabella van de PS. Alle Belgische en Nederlandse groenen stemden voor, evenals de Nederlandse PvdA-ers.

3) Een heel nuttig instrument om stemmingen in het Europees parlement op te volgen is de website Votewatch.

4) De Europese Commissie publiceerde haar wetgevingsvoorstellen op 23 november 2011.

5) Met 'gulden regel' wordt de verplichting tot budgettair evenwicht bedoeld, die in de nationale wetgeving - 'liefst in de grondwet' - moet opgenomen worden.

6) Ook hier werd een 'snoepje' in de tekst verpakt, want er staat: "Het macro-economische aanpassingsprogramma moet rekening houden met de gebruiken en instituties rond de loonvorming ". Gezegend de brave borst die hierin de zoveelste nieuwe start van het 'sociaal Europa' ziet…

7) Verordening Gauzès, art. 6, punt 4.

Dit artikel verscheen eerder op Ander Europa